

Onderzoek naar de effecten van en samenwerking in het Veiligheidshuis Noord-Holland Noord

Masterthese C. van der Lee

1. Inleiding

In deze tijd van bezuinigingen en een terugtrekkende overheid is de vraag of het Veiligheidshuis waar voor haar geld biedt geoorloofd. Het Veiligheidshuis Noord-Holland Noord is een netwerksamenwerkingsverband van politie, Openbaar Ministerie, reclassering, gemeenten en zorg- en welzijnsinstellingen. Het doel is het oplossen of verkleinen van de problematiek van criminele of overlast gevende burgers. Er is onderzocht wat de effecten zijn van de samenwerking en wat de partners vinden van de samenwerking. Ook is onderzocht welke mechanismen werkzaam zijn bij samenwerken, welke factoren bijdragen aan succes en welke factoren zijn belemmerd.

2. Methode

Combinatie van kwantitatieve (registratiesystemen GCOS, BHV en HKS) en kwalitatieve onderzoeksmethoden (interview en enquête). De kwantitatieve data omvat 195 casussubjecten en de kwalitatieve data omvat 76 respondenten.

3. Onderzoeksvragen

1. *Is het aantal veroordelingen van casussubjecten afgenomen nadat zij in 2013 zijn besproken in het Veiligheidshuis Noord-Holland Noord?*

Casussubjecten die voor bespreking in het Veiligheidshuis veel incidenten en veroordelingen op hun naam hadden staan hebben ook na bespreking in het Veiligheidshuis relatief veel incidenten en veroordelingen op hun naam, maar er is wel een duidelijke afname in dat aantal. Bespreking in het Veiligheidshuis heeft dus een gunstig effect op de recidive van casussubjecten.

Voorts is met de gegevens getoetst of veroordelingen van casussubjecten sterker afnemen naarmate meer leefgebieden van een casussubject bekend zijn of wanneer er een uitgebreider Plan van Aanpak is opgesteld. Ondanks dat er een positief verband wordt gezien: "Veel informatie gaat samen met veel veroordelingen", kan niet worden vastgesteld dat meer informatie bijdraagt tot een afname van het aantal veroordelingen.

Samenvattend: Registratie data over 2013 van de politie en het Veiligheidshuis toonden een duidelijke afname van het aantal veroordelingen van een casussubject na bespreking in het Veiligheidshuis. Er kan worden vastgesteld dat deze casusbesprekingen een positief effect hebben gehad voor de burgers. Zij werden in mindere mate slachtoffer van delicten gepleegd door casussubjecten die in het Veiligheidshuis werden besproken. Het onderzoek levert enige aanwijzingen dat het combineren van rechtshandhaving, ondersteuning en gelegenheidsbeperking vruchten afwerpt: minder recidive.

2. *Wat zijn de opvattingen van de netwerkpartners over de samenwerking binnen het Veiligheidshuis Noord-Holland Noord?*

Uit de enquête bleek dat de netwerkpartners van het Veiligheidshuis tevreden zijn over de samenwerking.

Als er onderscheid gemaakt wordt naar overlegsoort, dan blijkt dat de partners het meest tevreden zijn over het high impact criminelen overleg en het minst over de groepsaanpakken. Bij een onderscheid naar beroepsgroep wordt duidelijk dat gemeente ambtenaren het minst tevreden zijn of misschien het meest kritisch. Zij zijn desondanks redelijk tevreden. Reclasseringswerkers zijn het meest tevreden over de samenwerking in het Veiligheidshuis.

Samenvattend:

Over de samenwerking op zich (duidelijkheid over het casemanagement, de uitvoering van het Plan van Aanpak, helderheid over de vervolgacties en dergelijke) zijn de partners ronduit tevreden.

3. *Welke mechanismen kunnen verantwoordelijk zijn voor het al dan niet optreden van effecten van samenwerking in het Veiligheidshuis Noord-Holland Noord?*

De kwaliteit van de informatie en de frequentie van het contact zijn belangrijke voorwaarden voor effectieve samenwerking. Alle partijen ervaren het meedenken vanuit andere disciplines als een meerwaarde (oplossingen vinden voor zeer complexe zaken). Voorts hebben de partners er vertrouwen in dat de informatie voldoende beschermd wordt opgeslagen. Opvallend is dat de tevredenheid toeneemt naarmate de partners vaker deelnemen aan een overleg. Verbeterpunten zijn het tijdig delen van informatie, duidelijkheid omtrent welke informatie gedeeld mag worden en het opstellen van een integraal plan.

Samenvattend: Bij effectieve samenwerking spelen concrete en abstracte voorwaarden een belangrijke rol (bestaansduur, stabiliteit, centrale integratie, steun vanuit de moederorganisatie, kwaliteit van informatie uitwisseling, frequentie van contact, vertrouwen en brokerage). Deze voorwaarden werden aangevuld met: face to face contact, een gezamenlijk doel, het mandaat van deelnemers, aard van de relaties tussen de partners, sfeer van het overleg en de persoonlijkheid van deelnemers. Het Veiligheidshuis Noord-Holland Noord verbindt niet alleen professionals uit verschillende sectoren, maar ook collega's van één en dezelfde instelling.

4. *Welke verbeteringen in het functioneren van het Veiligheidshuis Noord-Holland Noord zijn te behalen?*

De participanten is gevraagd om suggesties ter verbetering van het functioneren van het Veiligheidshuis. Dat leverde suggesties op zoals: het Veiligheidshuis zou een koppeling kunnen maken met ZSM, het Veiligheidshuis zou kunnen lobbyen bij de gemeente om opvang voor probleemjongeren van 17 à 18 jaar te creëren en het betrokken casussubject ook aan tafel uitnodigen. Het leverde ook suggesties op ten aanzien van de overleggen zelf: niet te veel partners uitnodigen en de overleggen nog strakker leiden.

De theorie omtrent de voorwaarden waaraan voldaan moet zijn om te komen tot effectieve samenwerking kan worden aangevuld en verfijnd (face to face contact, het hebben van een gezamenlijk doel en het mandaat van de deelnemers, de aard van de relaties, sfeer van het overleg en de persoonlijkheid van de deelnemers).

4. Conclusie

Het Veiligheidshuis Noord-Holland Noord functioneert goed: het aantal veroordelingen van de mensen die besproken worden neemt af. Dat het Veiligheidshuis goed functioneert blijkt ook uit de opvattingen van de netwerkpartners over de samenwerking. De partners zijn tevreden en zijn positief over de verschillende aspecten van samenwerking. Een van de mechanismen die bijdragen aan een effectieve samenwerking en die niet in de theorie was gevonden is het belang van face to face contact. Het hebben van face to face contact is belangrijk voor het optreden van brokerage en ontstaan van vertrouwen. De participanten hebben de abstracte voorwaarden aangevuld met: de aard van de relaties, de sfeer van het overleg en de persoonlijkheid van de partners. Het blijkt dat zakelijke relaties maar met een grote vriendschappelijke component ondersteunend zijn in het komen tot effectieve samenwerking. De sfeer van een overleg zou bij voorkeur een mix van formeel en informeel zijn: een ontspannen en collegiale sfeer waar humor een plaats heeft maar waar ook felle discussies mogelijk zijn. Participanten waarderen het wanneer partners innovatief, creatief en verbindend zijn en niet te zeer vasthouden aan regels en procedures. Brokerage en buiten de geijkte paden treden dragen het meeste bij aan een succesvolle samenwerking en een gebrek hieraan leidt vaak tot het uitblijven van succes.

Hoewel andere Veiligheidshuizen niet exact hetzelfde zijn ingericht als het Veiligheidshuis Noord-Holland Noord zijn de conclusies van dit onderzoek en het onderzoekmodel toepasbaar op en bruikbaar voor andere Veiligheidshuizen. Het principe van samenwerking tussen netwerkpartners afkomstig uit justitie (politie en Openbaar Ministerie), gemeenten en zorg- en welzijnsinstellingen is immers in alle Veiligheidshuizen aan de orde. Ook al zullen werkwijzen en procedures misschien anders zijn, om te kunnen komen tot effectieve samenwerking zal ook daar aan dezelfde voorwaarden voldaan moeten worden.

Figuur 11.1 Vernieuwd onderzoekmodel

